

данък. Моминското ѝ име било Смит. Спомням си я като жива, дребна старица, която винаги ме посрещаше любвеобилно и ми говореше на бабешки език. Тя умря, преди да навърша 6 години. С дядо бяха разведени по някакви причини, за които и двамата не искаха да говорят. Но според леля Кейт имало семеен триъгълник и дядо заловил баба с любовника ѝ”.<sup>43</sup>

Не споря доколко тези и подобни на тях твърдения са подкрепени с необорими доказателства и притежават истинност и достоверност. Културните дейци и изследователи са тези, които могат и трябва да разкрият истината в този контекст, за да няма съмнения и инсинуации, които да се експлоатират за нечисти (особено пък за антибългарски) цели. Интересува ме най-вече психологическата натовареност на стремежа да се търси брод към известни (в национален, континентален и планетарен план) личности, свързани пряко или косвено с ромска генеалогия и етнокултурна идентичност. Занимава ме пиететът на циганите да ровят в пепелта на историческата забрава, за да откриват в нея все още незагаснали въгленчета, от които да раздухват искри и пламък, които да дават желаната от тях светлина за иманентната им природа и същност. Любопитен ми е този етнически монолитен и седиментирал, упорит и неотстъпен стремеж на ромите да подражават на своите (реални или виртуални и митологизирани) кумири, независимо от това, дали те са родени в тяхната етническа среда или са били доста извън нея.

От гледна точка на функционирането на етностереотипите и диалектиката на дилемата “ние - те” (респективно “нашите - техните”), това е съвсем резонно и дори ползотворно за социализирането на ромската личност. Естествено, при спазването на две съществени условия. **Първо**, ако то се извършва в рамки, които са нормални, ценностно обогатяващи и способни да регулират изграждането и реализацията на индивидуално-личностните качества и възможности. И, **второ**, ако то стимулира заложите и дарованията към действена изява, от която имат полза в културен план и мащаб не само отделните личности, но и обществото (съответната ет-

---

<sup>43</sup> Вж. в-к “Цигани”, бр. 5, 1992 г, 5-19 август.